

PÅ BILFÄRD RUNT VÄTTERN.

Det var en vacker majdag.

Vätterns Turisttrafikförening, som satt som sitt mål att tillvarata turistintresset i de fyra svenska län, som gränsa intill den intressanta sjön Vättern, samt genom utgivande av broschyrer bekantgöra Vätterlandskapens skönhet för svenskar och utlänningar, samlades till årsmöte i Alvastra.

Sjöledes, järnvägsledes, men mest per bil samlades medlemmarna från alla väderstreck till Ombergs nya turisthotell. Det var nämligen icke endast fråga om ett årsmöte, nej, man skulle följande dag starta en gemensam automobiltur runt den stora sjö, vars omväxlande vackra stränder utgöra föreningens kungarike.

Det var nästan som kunde man höra på bilarnas förnöjda töffande, där de samlades till Alvastra, att de väntade sig någonting alldeles extra.

Nå, i turisthotellet tog man in till följande morgon, då färdtagarnas antal till allmän glädje befanns ha sprungit upp till ett hundratal och bilarnas till 26. Allt lovade således gott.

Efter mötets slut gavs det tillfälle att beundra den hänförande utsikten från Ombergs »hjässa» och de åldriga resterna av Sverker den gamles kloster vid Alvastra, för att inte nu tala om bauta-stenen vid landsvägen med dess inskrift, som blixtrikt belyser en dimhöjd period av fäderneslandets hävder: »Här måler sägnen vardt Sverker hin gamble dräpt julottan 1156», eller »Rökstenen» vid Röks kyrka med världens märkligaste runinskrift.

Vid 9-tiden följande morgon kallade färdledarens trumpet automobilerna till start och på avgångssignalen satte sig de förväntansfullt brummande bensinhästarna i väg norrut med ett par hundra meters mellanrum mellan varje. Längs Ombergets östra skogsklädda sluttning gick det med Tåkerns blåa vatten, Sveriges märkligaste fågelsjö, till höger ut på den vida fruktbara Östgötaslätten.

Men om man trodde, att bilarna här skulle »dansa på rosor»,

så misstog man sig grundligt. Nej, på skarpkantad, storklumpig makadam dansade de och det på ett sådant sätt, att några blevo ömfotade. Ett par bilar måste därför stanna efter för att lappa ringar, halvt hånfullt tillvinkade ett »välkommen efter» av förbiilande lyckligare kamrater.

På Vadstena med Sveriges vackraste gamla slott och Sveriges finaste spetsar hunno vi blott kasta en flyktig blick, ty dagsmarschen var lång, hela 18 mil. Här och senare i Motala och i Askersund slötte flera bilar till, och kavalkaden artade sig till att bli ett veritabelt triumftåg genom det vackra vårlandskapet.

Framst åkte östgötahövdingen, som sig bör, medan vi passerade hans län. Icke långt därbakom kom Närkes humoristiske hövding. Jönköpingshövdingen hade föredragit att efter mötets slut göra återfärden över väterböljorna i motorbåt.

Ryktet om kavalkaden hade gått före, och helgdagsklädd stod lantbefolkningen i stora grupper längs vägarna. Alla flaggor voro hissade i topp och vänliga hurrarop och »lycklig resa» mötte överallt turisterna, där de susade fram mellan blomsterhöljda fruktträdgårdar och färgglada stugor allt under en gyllenstrålande majsol.

Massor av gullvivor och liljekonvaljer kastades av den genomvännliga ortsbefolkningen in över resenäerna, och våra damer blevo formligen överhöjda av vårblommor. Det gjorde en gott i själen att se, huru mer än ett gammalt rynkigt ansikte sken upp som i sol, då de glada turisterna vinkade sin hälsning, och det kom hjärtesträngar att dallra, då vid ett par tillfällen ortsbefolkningen tillropade en vagn, som var särskilt smyckad med svenska flaggor: »Leve den svenska bilen», vilket tillrop besvarades med rungande hurra.

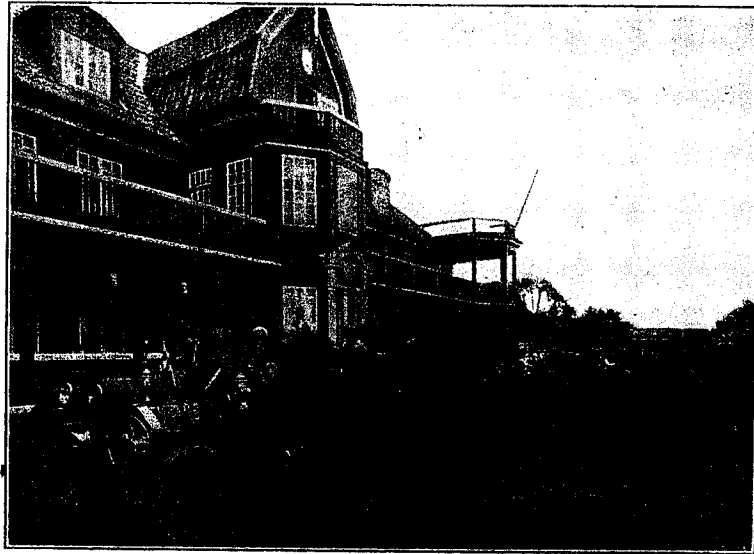
Så nådde vi Motala och kastade oss därmed in i kuperat bergland. Vid Varamobaden, Motalas nyuppväxande strandbad, mottogs vagnkortegen av vitklädda, blomstersmyckade unga flickor och en trupp boysscouts.

Vid Medevi, våra farföräldrars mångbesökta brunn- och kurort, kallade färdledarens signalhorn till samling och några minuters uppehåll. Här smakade man på det kalla järnvattnet, av vilket »kranka och svaga» redan på 16- och 17-hundratalen hämtade hälsa och styrka.

På ypperliga vägar gick det nu mot Vätterns norra ända genom ett landskap, leende och fagert, kuperat och fyllt av vikar, uddar, sund och skär. Högt över skogen ryker Ämmebergs höga fabrikskorsten. Här kan man bese en av världens yppersta zinkgruvor, tillhörig ett franskt-belgiskt bolag.

Vi se på avstånd Stjärnsunds klassiskt vackra herrgårdsbyggnad

och köra sedan upp på torget i det lilla Askersund. Här är en timmes uppehåll för lunch, som smakar ypperligt. Därefter bese vi platsens största sevärdhet, landsförsamlingens vackra historiska kyrka, en bland de märkligaste landskyrkorna i vårt land. Med sitt praktfulla kor, Erik Dahlbergs skapelse, sina sköldemärken och gravar av Soopar och Oxenstiernor och

FÖRBEREDELSE TILL STARTEN FRÅN
OMBERGS TURISTHOTELL.

A. Reiner fot.

sin elegant snidade barockpredikstol är templet en klenod, som ingen turist bör försumma att bese.

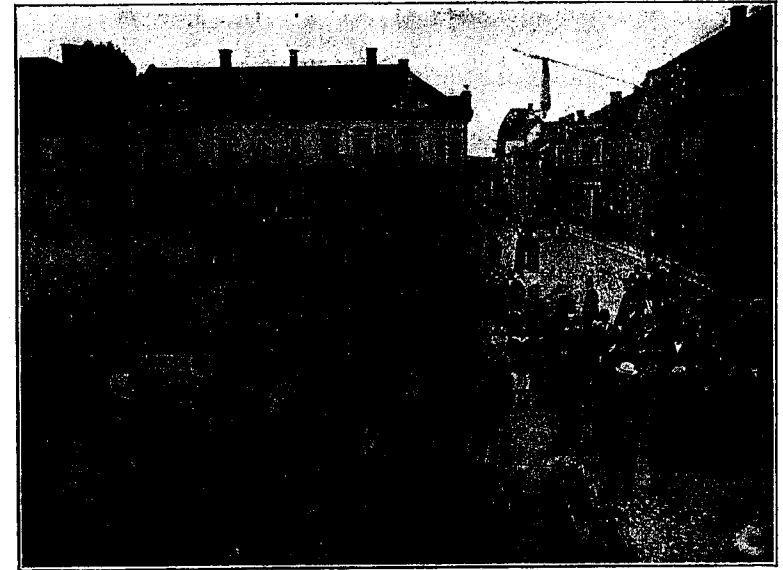
Ja, nu var det slut med det mjuka, leende landskapet, med de golvjämna, behagliga vägarna och de näpna trädgårdstjapporna.

Vad som sedan följde av dagens färd skall sent glömmas av färddeltagarna och säkert aldrig av chaufförerna. Det blev en upplevelse. Jag menar färden genom Tiveden.

Tänk er en väg, nej, en fåra genom otillgängliga skogar, fyllda av bergstalp, aldrig rak, nej icke ens 50 meter, och aldrig plan, icke ens 25 meter, men slingrande, krängande, upp och ned guppande, än huvudstupa nedstörtande och genast därpå rätt uppstigande och så smal, att de större bilarna stundvis nära nog måste gå med ena hjulparet i luften, då har ni en aning om den s. k. vägen mellan Dohnafors bruk och Tiveds kyrka. Här fordras fin-känsliga chaufförer vid ratten. En obetydlig överdrift, en se-

kunds bristande vaksamhet och hela ekipaget går över ända bland stenmassorna.

Man sitter och inbillar sig att då man väl knogat upp för det branta, med fotsdjup sand översvämmade backstupet där borta, så blir det att släppa på. Pyttsan! Nej, nu först börjar en svindlande resa. Backen kastar sig tvärbrant ned i djupet,

UPPEHÅLLET I ASKERSUND.

A. Reiner fot.

men naturligtvis icke för ett ögonblick rakt, utan den vrider och kränger sig ofta i skarpare än räta vinklar runt jättelika stenblock, som ibland luta ned över vägen, så att man tror att man vid passerandet skall få hela berget i huvudet, i bästa fall i bilen. Man kan vara övertygad om att där passagen är som svårast, där ligger det djup skridsand på vägen, så att man i svängen är beredd på att slira ned i djupet, där ormbunkar och skarpa stenblock så vänligt vinka bilen och turisten till sig.

Huru väl förstår jag inte våra förfäder, som valde Tiveden som barriär att stoppa fientlig invasion. Sannerligen, det behövde icke göras mycket med konst för att denna vildmark skulle bli en oöverstiglig mur för dem, som söderifrån ville intränga i mellersta Sverige.

Men vi kommo igenom, låt vara med ett par bilars förlust, vilka utan olyckshändelse i övrigt måste stanna efter för ring-

skada. Om också Tiveden är oframkomligt, osammanhängande och vridet, så är det ett intressant landskap och underbart skönt i sin otämda, skrovliga vildhet, och den stämning av enslig, äktsvensk urbygd, som möter turisterna då man når sjön Unden, är oförliknelig.

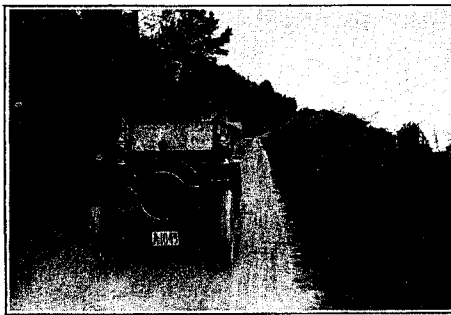

I BLOMSTERPARADISET GRÄNNA.

Förf. fot.

Så passera vi Karlsborg, och Guldkrokens hälsa snart resenärerna. Middag är ordnad och logi rätt i Hjo vattenkuranstalts många villor. Denna dag hade 18 mil tillryggalagts — aderton mycket omväxlande och intressanta mil.

Följande dag förestodo nära 15 mil, nämligen från Hjo runt Vätterns södra ända och till utgångspunkten, Alvastra. Kortegen startade i vanlig ordning och gummihjulen rullade den vackra, men måttligt goda vägen längs kusten ned till Jönköping. En avstickare gjordes till Almnäs gammalsvenska, vackra herresäte. Klockan 1 intogs lunchen i Alphyddan i Jönköpings vackra stadspark, vars belägenhet alltid väcker entusiastisk beundran.

LÄNGS SVERIGES VACKRASTE LANDSVÄG. Förf. fot.

Efter en timme, bestegos åter bilarna och, förbi Huskvarna och idyllen Gränna, just nu som en enda bukett av fruktblom och solsken, bar det strandvägen norrut — Sveriges vackraste landsväg, Nordens Axenstrasse¹ — upp till Ödeshög och Alvastra.

Färden var slut. Ett par strålände majdagar fulla av vackra intryck från några av vårt lands intressantaste bygder voro till

¹ Allbekant väg i Schweiz vid Vierwaldstädtersjön.

ända. Men dess bilder av färgglada landskap, med leende sol, blåa vatten, mildjupa, drömmande skogar, historiska minnen och högtidsklädda, glada lantbor skola leva kvar i minnet, icke blott som hågkomster av glatt turistliv utan ej mindre som djup beundran för det land, som skaparen skänkt en sådan oförliknelig skönhet.

Erik Åkerhielm.

